

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul „SOLIDARITĂȚII”, federala institutelor financiare românești.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA” sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Băndășana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală (Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Boșșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Codrul (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna Concordia (T.-Uzdin), Concordia (Gh.rla), Cordiana, Coroana (Bistrița), Coryneana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal-Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănițerul, Hațegana, Insoțire de credit (Veștem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul (Sângiorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Isvorul (Ighiu), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceafărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniারেva), Murășiana, Murășanul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oraviciană, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de impr. și păstrare (Ilva-mare), Rîureana (Cap.-Mănăștur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Sebeșana (Sebeșul-săsesc), Secdșana, Selăgeana, Sentinela, Silvania, Someșana, Speranța (Fosman), Steaua, Șercăiana, Șoimul (Uioara), Șoimul (Vașcău), Târnavăana, Țișișana, Țibleşana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sânmartin), Vulturul (Tășnad), Zărândeana, Zlăgneana, Zorile.

Abonamentul:

pe 1 an K 80.—, pe 1/2 an K 40.—

Director și redactor responsabil:

CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:

de spațiul unui cm² câte 40 fileri.

Sumarul:

Pacea dela Versailles din punct de vedere financiar.

— Noua ordonanță privitoare la protest. — *Cronică:* Rugare către băncile noastre. Candidații oficiali ai Partidului național. Bancnote false la K 1000. Societatea «George Barițiu».

Pacea dela Versailles din punct de vedere financiar.

Cheltuelile impuse puterilor aliate de războiul care s'a sfârșit prin tratatul de pace iscălit la Versailles, se ridică la formidabila sumă de 1000 miliarde, după, evaluările cele mai optimiste. Aproximativ patru cincimi din cheltuelile făcute au fost acoperite prin operațiuni de tezaur și împrumuturi la termene mai mult sau mai puțin lungi, iar restul de o cincime prin impozite noi. Datoria statelor care au luat parte la acest formidabil război a sporit cu 675 miliarde, 225 pentru puterile centrale și 450 pentru puterile aliate.

Avându-se în vedere situațiunea financiară de astăzi a diferitelor state, trebuie să deosebim pe acelea care es din război cu finanțele sleite de acele care, din contră, es cu finanțele lor consolidate. S'ar mai putea adauga o altă categorie, a statelor învinse, cărora tratatul dela Versailles le impune sarcini financiare grele de suportat, pe lângă enormele cheltuieli ce au trebuit să facă în decursul acestui lung război.

În prima categorie intră, Franța, Italia, Belgia, România și Sârbia.

Franța a făcut cele mai mari sacrificii. Cheltuelile totale se ridică la enorma cifră de 180 miliarde

obținând prin împrumuturi interne 54 miliarde, prin operațiuni de tezaur 35 miliarde și prin împrumuturi externe 104 miliarde.

Averea națională a Franței a fost evaluată, înainte de război, la 300 cu o producțiune de 30 miliarde. Portofoliul valorilor străine se socotea la 50 miliarde compus pe jumătate din titlurile rusești.

Ținând socoteală de datele de mai sus, bugetul Franței va trebui să fie ridicat dela 5 miliarde la 16—17, adică la două treimi din producțiunea totală a acestei țări.

Italia a emis cinci împrumuturi de război, care i-au procurat 10 miliarde lire, trebuind să scoboare cursul de emisiune de la 97.50 la 86.50. Averea națională a acestui stat se cifră la 80—90 miliarde lire, care raporta între 12—14 miliarde. Cheltuelile de război se ridică la 50—55 miliarde, iar bugetul viitor va trebui să fie de 6 miliarde, față de un miliard și jumătate, la care se ridică cel anterior acestui război. Italia va face grea față acestei situațiuni financiare considerând că resursele economice și financiare normale sunt relativ puțin importante.

Cheltuelile făcute de România se ridică la 10 miliarde. Prin împrumuturi interne s'a acoperit aproximativ 1 miliard, restul a fost acoperit prin operațiuni de tezaur și împrumuturi externe. Bugetul României înainte de război era de 600 milioane lei, cel viitor va trebui să atingă cifra de 1200 milioane, pentru vechiul regat, iar bugetul României întregite va fi cel puțin dublu, adică de două miliarde și jumătate.

O altă consecință imediată a acestor imense cheltuieli a fost emisiunea hârtiei monedă, care a întrecut cu mult stocul metalic al acestor state.

Astfel Franța, care la declararea războiului avea 7 miliarde hârtie monedă pe piață, la 1 Septembrie 1918 are 36 miliarde; România care în momentul declarării războiului avea aproximativ un miliard jumătate hârtie monedă cu un stoc metalic de 600 milioane, care acoperea mai mult decât suficient emisiunea, astăzi are 2489 milioane hârtie, fără să socotim cele 2 miliarde emise de Banca Generală în timpul ocupațiunii germane.

Această inflațiune monetară are ca consecință imediată deprecierea monedei, adică micșorarea puterii sale de achizițiune. Astfel lăsând la o parte scumpetea traiului ce se observă în interiorul acestor state, dar chiar în schimbul internațional această depreciere se resimte mult. Francul francez a scăzut față de dolar cu 40% și leul românesc mult mai mult. America, Anglia și Japonia și statele neutre, cari în timpul războiului și-au mărit stocul metalic, au moneda lor cu un curs foarte ridicat.

Bine înțeles că statele care și-au văzut tezaurul lor sleit în timpul războiului și intențiunea unor alte state de acaparare a aurului, vor căuta ca emisiunea viitoare de hârtie monedă să o bazeze, nu pe stoc metalic și, poate, pe tractele care le-ar poseda asupra străinătății.

Statele pe care le-am enumerat mai sus, au mai avut de suportat ocuparea inamică. Devastarea industriei și secătuirea sistematică a tuturor mijloacelor de producțiune se ridică pentru Belgia și nordul Franței la 2 miliarde lire sterline, după datele engleze. Această cifră care ar părea enormă, se explică pentru acei ce cunosc regiunea nordică a Franței, bogată în mine de cărbuni, fier, în industrie textilă, în terenuri agricole fertile. Datele statistice precise lipsesc pentru România, însă socotind după enormele cantități de materiale transportate în timpul ocupației în Germania, timp de aproape doi ani, cât a durat ocupația, cifra pagubelor suferite este enormă.

Alte state deși au luat parte la război, ies cu finanțele lor mult mai consolidate ca înainte, sau cel puțin fără ca finanțele lor să fie prea rău desechilibrate.

În această categorie intră Statele-Unite, Japonia și chiar Anglia.

Pe când înainte de război, Europa deținea 3 miliarde și jumătate dolari în titluri americane, astăzi situațiunea e răsturnată, Statele-Unite fiind creditorii ai Europei, pentru 8 miliarde dolari. În afară de aceasta America a absorbit mai mult de un miliard aur, expedit din Europa. Dela 800 milioane dolari, stoc metalic, a trecut la 2 miliarde dolari, astfel că astăzi posedă mai mult de a treia parte din stocul metalic mondial de aur și puterea ei bancară este de două ori și jumătate mai mari decât cea a lumii întregi în 1890.

La 1 Iulie 1912, bogăția Statelor-Unite era evaluată la 180 miliarde dolari, astăzi este de 230 miliarde. Și în timp ce pentru celelalte state ale Eu-

ropei, datoria publică atinge 50% din averea națională, Statele-Unite n'au decât o datorie de 17 miliarde dolari, din care 8 miliarde dolari sunt datorite de state străine.

Japonia avea la începutul războiului 1110 milioane hârtie monedă în circulație, față de 600 milioane stoc metalic. Astăzi are o emisiune aproape dublă, însă și-a triplat stocul metalic care atinge cifra de 1700 milioane franci. Pe când stocul metalic al Franței a scăzut cu un miliard, al Italiei cu 500 milioane, al Japoniei crește cu 1110 milioane.

La această situațiune financiară se adaugă avântul industrial și comercial luat de Japonia.

Anglia și-a mărit datoria publică cu 73 miliarde fr. însă trebuie socotit că din datoria ei publică fac parte 1680 milioane livre avansate Aliatelor sale.

Stocul metalic care înainte de război (după date americane) era de 185 milioane dolari, astăzi e de 341 milioane dolari.

Fără a se putea compara situațiunea ei financiară cu aceia a Americii și Japoniei, putem socoti că Anglia este din război cu finanțele nezdruincinate.

Statele neutre, din care unele aveau situațiunea financiară foarte precară înainte de război, putând în timpul conflagrației să producă și să facă comerț cu beligeranții, au profitat de nevoile lor imperioase și și-au consolidat finanțele. Cifrele de mai jos, vor putea da o idee de întărirea finanțelor acestor țări.

	Stoc metalic (în dolari)	
	La declararea războiului	La 1 Septembrie 1918
Danemarca	24.410,000	51.113,000
Olanda	68.477,000	290.000,000
Spania	245.747,000	548.705,000
Suedia	26.154,000	70.924,000
Elveția	38.409,000	84.458,000

Unele din statele învinse ar fi avut o situațiune financiară mai solidă decât unele din statele victorioase, dacă greua povară a despăgubirilor de război n'ar greva bugetele lor viitoare.

Germania a emis nouă împrumuturi de război care i-au adus 116 miliarde de mărci. Cursul de emiterie a fost în mod constant de 98, grație obligativității pentru furnizorii statului de a lua parte la subscriere. Totalul cheltuelilor ei a fost de 200 miliarde mărci. O parte din aceste cheltueli au fost făcute sub formă de împrumuturi aliaților săi: Austro-Ungariei 5 miliarde, Turciei 7 și Bulgariei 2 miliarde. Aceste împrumuturi nu sunt recuperabile, căci prin tratatul dela Versailles s'au cedat puterilor învingătoare, creanțele ei.

Averea națională era socotită înainte de război la 400 miliarde mărci cu o producțiune de 50 miliarde. Stocul metalic era de 363 milioane dolari și astăzi este de 600 milioane dolari (date americane).

Austria a emis opt împrumuturi care i-au procurat 36 miliarde coroane. Cursul de emisiune a trebuit să fie scăzut dela 95 la 92. Totalul cheltuelilor a fost de 83 miliarde coroane.

Ungaria a emis tot opt împrumuturi care i-au procurat 15 miliarde, scăzându-se cursul de emiteri dela 97 la 91. A cheltuit pentru războiu 40 miliarde.

Bulgaria și-a mărit datoria publică cu 5 miliarde, iar Turcia cu 11 miliarde.

* * *

Cum vor face față situațiunei financiare grele, țările care au eșit din acest războiu cu mijloacele financiare sleite?

Trebue înlăturată iluzia că pagubele financiare vor putea fi implinite prin despăgubirile ce aceste state vor avea să primească dela dușmanii învinși.

Principalul debitor care prin imensitatea resurselor de care dispune, fiind și marele vinovat al calamității deslănțuite, ar fi în măsură să răspundă la dezastrele pe care le-a provocat?

Germania poate plăti. Producția acestei țări eră înainte de războiu de 50—60 miliarde, adică dublă cât a Franței. Astăzi Germania, deși învinsă are o mare capacitate de producțiune. Acest rezultat este datorit faptului că, instalațiunile industriei germane n'au suferit distrugerii, progresului tehnic realizat în timpul războiului și mânei de lucru. Pe lângă patriotismul lucrătorului german, care a luat hotărârea să lucreze 3 ore pe zi pentru stat, participarea femeilor la muncă în fabrici, este un factor considerabil în desvoltarea industrială germană.

De sigur Germania nu va plăti o sumă globală prea mare. Averele ei se compune din sol, sub-sol, căi de comunicație, avere mobilă și fonduri de comerț. Cantitățile de mărfuri nu sunt prea mari. În valori Germania are 2—3 miliarde aur, 10—20 miliarde creanțe asupra aliaților săi, care au trecut asupra-puterilor victorioase și 25 miliarde angajate în străinătate.

Fiscul german însă, va putea plăti anual învingătorilor zecimi de miliarde prelevate asupra contribuabililor germani. Nu trebue să neglijăm și faptul că cele 200 miliarde, costul acestui războiu, au fost plătite producătorului german, pe când o bună parte din cele 180 miliarde cheltuite de Franța au fost plătite lucrătorului străin. Dar, cu toate că Germania poate plăti, imediat ce puterile victorioase nu vor mai avea posibilitatea de a impune executarea tratatului dela Versailles, este de temut ca această țară care a adoptat sub presiunea necesității o politică de resemnare pentru a da guvernelor țarilor victorioase iluzia unei sincere și de bună credință executare, va relua, îndată ce împrejurările vor fi prielnice, politica sa de viclenie și de rezistență.

Chiar în cazul în care statele învinse vor plăti, nu țările mici vor avea să împartă, proporțional cu nevoile lor și cu sacrificiile făcute pentru cauza comună, ci statele mari își vor face partea leului. Căci în locul politicii de solidaritate financiară, care se proiectă pentru regularea cheltuielilor războiului, prin repartiția interaliată a datoriilor contractate în ve-

derea victoriei comune, prin renunțarea din partea Statelor-Unite la avansurile ce a acordat statelor europene, prin scomptarea de către America a despăgubirilor impuse Germaniei, statele care s'au întărit financiarmente, nu vor să ia asupra lor slăbiciunile statelor epuizate și o politică de egoism, își face loc. Ea se manifestă și în schimbul internațional, unde o politică de solidaritate ar fi obligat pe statele cu finanțe puternice să sprijine statele, ale căror sacrificii bănești prea mari le-a depreciat moneda.

Neavând astfel posibilitatea să se despăgubească dela dușmani, neputând comta pe o politică de solidaritate financiară interaliată, fiecare stat va trebui să caute soluția problemelor financiare, în propriile sale mijloace, dacă nu vrea să-și abandoneze orice inițiativă în chestiunile economice ca Serbia și Polonia.

Două ar fi mijloacele prin care vor putea salva situația lor; supra-producția și impozitele

Țările care în timpul războiului a trebuit să importe mult, vor trebui să caute prin desvoltarea exportului să repună echilibrul. În timpurile normale bilanțul internațional al diferitelor țări se echilibra, chiar dacă echilibrul între export și import nu era complet, el era restabilit cu valorile străine pe care statul le avea în portofoliul său sau prin aur.

Franța care înainte de războiu avea un excendent al importului de un miliard, în timpul duratei războiului a trecut la un excendent al importului de 60—70 miliarde. România a avut un excendent de import aproximativ patru miliarde, pe când în timpurile normale bilanțul internațional se solda cu un mic beneficiu în favoarea noastră. Portofoliul de valori străine și stocul metalic al Franței, foarte bogat înainte de războiu, astăzi este sleit, astfel că nu poate plăti deficitul decât prin mărfuri, adică prin supra-producțiune, printr'o muncă intensă și continuă. Această supra-producțiune, munca, va servi ca bază emisiunei viitoare a hârtiei monedă.

Deci este pentru toate țările Europei, o necesitate imperioasă desvoltarea producțiunii pentru a exporta mărfuri și a restabili, astfel, echilibrul financiar internațional. Cuvântul de ordine este deci ca prin sfortarea comună, puterea de producțiune a fiecărui stat să fie mărită. Orice ar împiedeca această desvoltare, este un act care nu poate aduce decât ruina statului și prin urmare și a indivizilor care-l compun.

Lloyd George, în fața pericolului rezultat din scăderea producțiunii engleze, deși cu o situațiune financiară mult mai bună decât a altor state, într'un discurs recent a spus: «Dacă producțiunea nu va crește, fiecare locuitor va fi redus la o sumă inferioară de ceea ce s'a bucurat până acum. Trebuie ca toți patronii, directorii, măestrii, lucrătorii să se pună pe lucru pentru a scăpa țara».

Al doilea mijloc la care statele europene vor recurge va fi impozitul.

Evident că pentru a nu stânjeni supra-producția, politica financiară va trebui să fie condusă de ferma hotărâre de a nu opune nici un obstacol dezvoltării agricole, industriale și comerciale. Sistemul fiscal va fi condiționat de programul economic.

În al doilea rând, fiecare trebuie să plătească impozitul în măsura mijloacelor sale, măriindu-se progresiv cota de impunere. Numai atunci vom putea spune că s'a realizat democratizarea măsurilor financiare, când la sarcinile grele vor contribui toți. Toți luând parte la starea de înflorire a unui stat, profitând de puterea lui economică și financiară, vor contribui la întărirea lui, dând o parte din beneficiile muncii statului, care reprezintă interesele tuturor.

Pe de altă parte se impune ca o necesitate, ca statele pentru acoperirea cheltuielilor să facă un pas mai departe, în prelevarea asupra capitalului a unei cote progresive, sau prin participarea lor la întreprinderi de interes general, prin înmulțirea monopolurilor de stat, prin impozite asupra succesiunilor sau asupra luxului etc.

Acest capital, fie că consistă în bunuri mobiliare, fie că consistă în bunuri imobiliare, și-a mărit considerabil valoarea grație operei comune pe care a întreprins-o statul.

Grație puterii statului, comerțul se întinde, industria se intensifică, valorile acțiunilor cresc; proprietatea urbană și rurală își vede mărită valoarea grație căilor de comunicație făcute de stat. Astfel detentorul unei proprietăți imobiliare, unei întreprinderi industriale, unui fond comercial sau unor valori mobiliare, nu apar decât ca o roțiță în angrenajul complex al statului, ceea ce el posedă nu este decât o funcțiune socială. Este drept ca asupra acestor valori, statul ca reprezentant al intereselor generale, ca expresiunea solidarității sociale, să preleve partea necesară pentru îndeplinirea scopului său. Această prelevare, întărind situațiunea financiară a statului, are repercusiune binefăcătoare asupra tuturor, așa că el ia cu o mână, dar restituie ceea ce a luat în prosperitatea generală, ceea ce face ca această prelevare să nu fie prejudiciabilă celor ce au suferit-o. Cu acest sacrificiu care va izbîi mai mult marile acumulări de capital imobiliar și mobil, se dă satisfacție aceluși sentiment de solidaritate socială, care cere contribuția în mod progresiv la sarcinile statului. Și marile averi care sunt rezultatul muncii acumulate și a destoiniciei, nu vor fi primite cu ură și invidie, pentru că pe de-o parte, munca și priceperea pot duce la dobândirea lor, iar pe de altă parte, se va ști că ele nu sunt admise într'un stat decât cu prețul unor sacrificii consimțite în interesul general.

În perioada de transit prin care trecem, nu trebuie să se creadă că vom asista la o politică financiară prea repede a retragerii numerarului și prin urmare la ieftinirea traiului.

Acest rău în epoca de transit, va permite impozite mult mai ridicate și bugete mult mai mari, care vor înlesni să se plătească salarii ridicate și interesele împrumuturilor pe care țările le-au făcut în timpul războiului.

*

Care sunt statele care se vor putea reface mai curând și vor putea eși din încurcătura financiară în care le-a băgat războiul?

În primul rând, statele care prin alipirea de teritorii au căpătat factori economici noi.

Belgia, deși victorioasă alături de state care au eșit cu finanțele întărite și care și-au făcut granițele mărite, are o situațiune financiară rea, pentru consolidarea căreia ea nu are sprijinul unor noi factori economici.

Ea va trebui să facă față nevoilor numeroase de acoperire a cheltuielilor necesitate de război, cu vechile ei forțe slăbite.

În situațiunea mai rea vor fi statele învinse, care pe lângă sleirea forțelor economice în războiu, pierd, prin tratatul de la Versailles, teritorii ale căror recurse scad din avuția națională.

Între statele care se vor ridica repede din situațiunea financiară precară, putem considera ca exemplu pe Franța și România. Prima prin alipirea Alsaciei și Lorenei și prin căpătarea în exploatare a basinului Sarrei, a doua prin alipirea provinciilor românești. Acești noi factori economici le va îngădui să facă repede față nevoilor financiare și să-și acopere deficitele bugetare create de războiu.

În fine statele agricole vor avea o posibilitate de refacere repede. Pământul este un instrument de muncă cu o putere de producțiune variată și infinită. Alimente și îmbrăcăminte produse ale lui, sunt cerute pe toate piețele lumii. Statul care posedă aceste produse, va putea să le întrebuițeze în schimbul internațional, unde înlocuiesc aurul. Salvarea statelor agricole va veni de la pământul lor bogat. Și, cu o pricepută politică socială, înlăturând nedreptățile trecutului, statul care va ști să atragă spre pământ munca plină de dragoste, își va vedea puterea financiară mărită și prestigiul sporit.

Pe pragul vremurilor noi, România întărită prin alipirea factorilor economici puternici, îndreaptă prin politica agrară de dreptate socială, munca spre pământul său îmbelșugat.

Pe acest pământ apărat și mărit cu atâtea sacrificii, munca rodnică a fiilor ei, va face să se întărească puterea statului și să-i crească prestigiul.

(«Democrația»).

Romulus Angelescu.

Noua ordonanță privitoare la protest.

Resortul justiției dela C. D. R. a emis cu data de 28 Sept. a. c. sub Nr. 2913 privitor la cambii, asigurațiuni comerciale și warante următoarea ordonanță:

ART. 1. In ce privește cambiile, bonurile (mandatele) comerciale și warantele scăzute după ziua de 30 Iunie 1919, inclusive până la 30 Septemvrie 1919, asupra căror efecte prin ordonanța 1352/1919 Just. (Gazeta Oficială Nr. 40) s'a prolongat termenul înfățișării pentru plată, precum și al înfățișării în scop de plată pentru onoare (névbecsülési fizetés) și a luării actului de protest în lipsa de plată până la 15 Octomvrie 1919 inclusive, pentru conservarea acțiunii de plătire și a acțiunii de regres pentru plătire, cu excepțiunea efectelor la vedere, nu este nevoie de înfățișare pentru plată și a face protest, nici înștiințarea obligațiilor anteriori nu-i obligatoare.

Creditorul îndreptățit la acțiune de regres la efectele indicate în alineatul prim numai atunci poate pretinde cheltuielile actului de protest, dacă protestul s'a făcut inclusive până la 15 Octomvrie 1919, taxa de cambiu ($\frac{1}{3}$ % vältodij) însă o poate pretinde și atunci, dacă n'a protestat efectul. Interese (dobândă) se pot compută dela scadență.

ART. 2. In ce privește cambiile, bonurile (mandatele) comerciale și warantele scadente după ziua de 30 Septemvrie 1919 inclusive până la 31 Decemvrie 1919, termenul normat de lege referitor la înfățișarea pentru plată, precum și a celei în scop de plată pentru onoare și a luării actului de protest în lipsă de plată, prin prezenta îl prolongăm inclusive până la 15 Ianuar 1920. Dacă înfățișarea pentru plată se face în acest restimp, interesele (dobândă) se pot compută dela scadență.

Dreptul de depozitare normat în § 40 al legii XXVII: 1876, compete acceptantului timp de 15 zile comune, computate dela ziua scadenței.

Dreptul de răscumpărare normat în § 48 al legii XXVII: 1876 compete obligatului după scadență și în cazul acela, dacă cambiul n'a fost înfățișat și actul de protest nu s'a luat.

ART. 3. Ordonanța prezentă nu alterează normele stabilite în ordinațiunile moratorului și în ale aceleia, care ridică moratoriul. In ce privește cambiile, bonurile (mandatele) comerciale și warantele.

ART. 4. Ordonanța aceasta intră în vigoare în ziua publicării în «Gazeta Oficială».

CRONICĂ.

X **Rugare către băncile noastre.** Direcțiunea institutului de credit și economii «Albina» din Sibiu, roagă onor. institute de bani, la cari s'au făcut subscripții la noua emisiune de acții să binevoiască a comunica de urgență optările anunțate la ele pentru a se putea stabili rezultatul definitiv al subscripțiunii și a se putea face repartizarea.

X **Candidații oficiali ai Partidului național.** Intr'un număr anterior al nostru ocupându-ne cu pregătirile pentru alegeri scriam, că cercurile productive, economice-financiare dela noi — după părerea noastră — au fost prea puțin regardate din partea conducerii partidului național la stabilirea listei candidaților oficiali pentru adunarea deputaților și pentru senat.

Lista candidaților, dată publicității, zilele trecute confirmă pe deplin aserțiunea noastră. Partidul național va trimite în parlament, admitând că reușesc a fi aleși pe întreagă linie candidații oficiali: 79 de advocați, 32 preoți-protopopi și alte fețe bisericesti; 14 profesori-învățători; 11 publiciști, 5 proprietari; 4 economi; 3 medici, 3 ingineri; 3 directori de bancă și un comerciant.

In Senat vor intra, sub aceleași supoziții: 29 preoți-protopopi și alte fețe bisericesti; 18 advocați; 10 proprietari; 6 învățători-profesori; 4 medici, 2 militari și un comerciant.

In ambele corpuri legiuitoare vedem deci preponderând advocații, fețele bisericesti și al'i intelectuali, pe când inginerii și cercurile noastre financiare abia au câte 3 reprezentanți, iar comercianții câte un reprezentant. In acest colț de țară merit a fi cu adevărat Belgia Orientului, proporția între diferitele clase sociale trebuie să fie inversă.

* **Bancnote false à K 1000.** S'a constatat că se află în circulațiune număroase bancnote false à K 1000 — din anul 1902. Falsificatele sunt puțin reușite și figurile spălătăcite. Capul e mai puțin modelat și umbritura pe frunte, obraz și bărbia este mai groasă. Fondul de culoare verde-brună al bancnotelor veritabile este la falsificatele acestea de culoare albastră. Seria și numărul, precum și stampila germano austriacă sunt roșii.

X **Societatea «George Barițiu»** este firma unei nouă întreprinderi tipografice și de editură pe cale a se înființa în Brașov, ca societate pe acții, cu capital de Lei 1.000,000 împărțit în acții nominative à Lei 100.—. Scopul societății este:

- a) Editarea de ziare;
- b) Înființarea unei case de editură, librărie, colportaj și agenție de publicitate;

c) Iniințarea de institute de arte grafice, zincografie, legătorie, cartonaje, papetărie și orice întreprindere în legătură.

Terminul ultim de subscriere este 15 Noemvrie 1919. Vărsământul prim este 30% din capitalul semnat și Lei 10— cheltuieli de fondare. Restul de 70% se va vărsa în două rate: 1 Ianuar și 1 April 1920.

Subscripții se pot face la băncile noastre mai mari.

Intre fondatori vedem pe dnii: Iuliu Maniu, Dr. Alex. Vaida-Voevod, Mihaiu Popoviciu, Dr. George Baiulescu, Ioan C. Panțu, Dr. Jos. Blaga, Dr. Nic. Vecerdea, Dr. Vas. Saftu, «Creditul Tehnic» (București), Tiberiu Eremie (București), Aurel Nistor, Ioan Clopoțel și alții.

Aviz. Primim dela *Consiliul Dirigent, Resortul Finanțelor*, următorul aviz:

În timpul din urmă s'au ivit în circulație bancnote de coroane provăzute cu ștampile false.

Falșificatele sunt toate nereușite și se pot recunoaște la prima vedere după cioplitura primitivă a literelor și a mărcii țării. În special este bătătoare la ochi stângăcia, cu care s'a imitat marca țării (emblema) din mijlocul ștampilei, lipsind multe amănunte de pe falșificate.

Se atrage atențiunea publicului asupra adevăratelor ștampile, cari au textul turnat în o literă caracteristică, uniformă și neimitabilă, apoi asupra fineței cu care e turnată marca țării pe adevăratele ștampile. Cine a observat cu atențiune câteva ștampile veritabile, ușor poate recunoaște falșificatele.

Falșificatele nu vor putea beneficia de protecția statului român la rambursare.

Se provoacă deci publicul să observe ștampilele și în caz de îndoială, nu numai să refuze falșificatele, ci imediat să anunțe cazul descoperit la cea mai apropiată autoritate, care va lua proces verbal și va pune în curs urmărirea falșificatorilor pentru această crimă.

Un ecou. Primim dela dl Aurel Popescu, prim viceprezident al «Asociațiunii comercianților români» dela noi, un ecou la reflexiunile noastre dela 18 August a. c. asupra congresului comercianților. DSA recunoaște că a fost o greșală eschiderea intelectualilor necomercianți dela conducerea Asociațiunii comercianților. Banca comercianților proiectată — spune — că are cele mai bune prospecte de a putea fi fondată cu capital de peste 100 mil. Cor. având asigurat și sprijinul material al comercianților din vechiul Regat. La înfăptuirea băncii se va apele la sprijinul tuturor oamenilor de inimă dela noi.

De vânzare

acțiuni „Ardeleana“ Orăștie și „Albina“ Sibiu cu drept de opțiune la noua emisiune.

Ofertele a se adresa Administrației în scris.

„SĂTMĂREANA“,

institut de credit și econ., soc. pe acții în Seini.

AVIZ.

Aducem la cunoștința deponenților noștri că cu începere din 1 Octomvrie a. c. reducem cu 1% interesele la toate depunerile spre fructificare aflătoare la institutul nostru.

Darea de interese o solvește și mai departe institutul.

Se ini, 18 Septemvrie 1919

1—1

Direcțiunea.

Nr. 673—1919.

Licitație de pădure.

Comuna politică **Băuțarul-de-sus** (plasa Hațeg) pe baza amenajamentului în vigoare Nr. 84453 I. A. 2, 1914 și conform permisiunii regiunii silviculturale Hunedoara Nr. 667/919 vinde pe cale de licitație publică spre exploatare masivele de fag din pădurea sa proprie («Clasa uzinală A»), aflătoare în hotarul comunei Băuțarul-de-sus pe un teren de 167-9 jugăre cat.

Licitația se va ținea în **19 Noemvrie orele 10 a. m.** 1919 în casa comunală din Băuțarul-de-sus.

Prețul strigării e: 423360 coroane.

Vadiu: 42366 coroane.

Se primesc și oferte în scris, înainte de începerea licitației, dar oferte ulterioare, precum nici oferte făcute pe cale telegrafică ect. nu se primesc.

Condițiunile de licitare se pot vedea zilnic în oarele oficioase la primăria comunală din Băuțariul-de-sus și la regiunea silvică în Hațeg.

Băuțariul-de-sus, la 12 Oct. 1919.

Primăria comunală:

Ioan Roșca,
secretar

Remus Vasiloni,
primar.

„CORVINEANA“

institut de credit și de economii, societate pe acții în Hunedoara.

PROSPECT.

Acționarii institutului de credit și economii, societate pe acții «CORVINEANA» în adunarea generală extraordinară ținută în Hunedoara la 5 Octomvrie n. 1919 a decis unanim urcarea capitalului societar dela Cor. 70,000.— la 500,000.— Cor., eventual la suma câtă se va subscrie prin emisia nouă de acții în valoare nominală de Cor. 100 — autorizând direcțiunea cu executarea acestui concluz. Pe baza acestei hotărâri direcțiunea ofere subscrierea de acții nouă pe lângă următoarele condiții:

1. Acțiunile nouă vor purta Nrii dela 701 până la numărul maximal al acțiilor ce se vor subscrie.
2. Fiecare acționar eventual erezii justificați a acelora au dreptul de a semna după fieștecare acție avută două acții nouă, plătind de acție prețul de Cor. 120.—
3. Prețul unei acții pentru acționarii noi este Cor. 200.
4. Acționarii vechi pot se subscrie și mai multe acții de câte sunt stipulate în punctul 2 din acest prospect însă numai pe lângă prețul amintit sub punctul 3.
5. Din prețul de emisiune 100 Cor. se va adauga la capital, iar restul după de-tragerea speselor de emisiune se va adauge la fondul de rezervă al institutului.
6. Acționarii vechi sunt obligați pe lângă perderea dreptului de opțiune a-și insinua și a subscrie numărul acțiilor ce optează până la 31 Octomvrie 1919.
7. Pentru acționarii noi termenul de subscriere se fixează pe 30 Noemvrie 1919. Subscrierea se poate face zilnic în biroul institutului dela oarele 9—12 și 3—5.
8. Prețul acțiilor se solvește întreg la subscriere după care sumă se compută 4% dobândă.
9. Cu începere dela 1 Ianuarie 1920 acțiile noi vor intra în toate drepturile ac-țiilor vechi.
10. Direcțiunea este autorizată a selecționă în mod discreționar subscrierile de acții noi. Acest drept însă nu-l poate exercia față de subscrierile (optările) prevăzute în punctul 2 din prospect.
11. In caz de selecționare sumele plătite se vor restitui dinpreună cu inte reșele de 4% dela ziua plătirii.

Hunedoara, la 5 Octomvrie 1919.

Banca Națională a României.

SITUAȚIUNEA SUMARĂ

ACTIV

1918			1919	
1/14 Sept.			6 Sept.	13 Sept.
	315.154,980	} stoc metalic {		
785.533,099	178.575,450		aur dep. (mon. și lingouri) { 315.154,980	
	6,389		aur (lingouri) — — — — — { 178.575,450	
	291.796,280		aur (monete) — — — — — { 1.026,005	
		disp. și trate consid. ca aur { 7,144		
161,392	Argint și diverse monede		643.041,535	
—	Biletele Băncii Generale Române stampilate de Stat			
112.397,016	Efecte scontate			
42.189,381	{ 23.032,200 Imprumuturi pe efecte publice — — — — — 30.647,400			
	53.031,900 Impr. pe ef. publ. în ct. curent 76.320,300			
8.042,556	{ 19.157,181 33.874,719 din cari nu s'au ridicat lei: 51.590,986 25.229,314			
1.369.913,908	Imprumul Statului de 15 milioane fără dobândă (1901)			
—	Imprumul în cnt.-c. pe bonuri de tezaur aur (1914—1918)			
8.631,911	Impr. în Cont-Curent pe bonuri de tezaur aur fără dobândă (1919)			
11.997,418	Casele de împrumut pe gaj agriculturilor și industriașilor			
32.645,277	Efectele capitalului social			
3.813,181	Efectele fondului de rezervă			
6.726,337	Efectele fondului amort. imobil., mobil. și mașinilor de imprim			
1.110,957	Imobile			
465,737	Mobilier și mașini de imprimerie			
434.160,971	Cheltuieli de administrațiune			
34.541,545	Conturi curente			
97.235,068	Conturi de valori			
	Conturi diverse			
2.949.565,754			1.136.805,114	1.137.805,114
			189,912	197,987
			131,911,495	107.814,526
			107.161,551	105.708,572
			57.852,959	55.876,714
			8.042,556	8.042,556
			1.591.732,422	1.591.712,981
			1.455.676,533	1.490.676,5 3
			19.220,696	20.299,314
			11.997,418	11.997,418
			32.645,277	32.645,277
			3.813,181	3.813,181
			6.780,114	6.780,114
			1.148,956	1.148,956
			2.587,650	2.592,043
			116.104,183	115.069,765
			36.281,118	47.041,195
			65.623,640	80.340,627
			4.785.574,775	4.819.562,873 1)

PASIV

12.000,000	Capital	12.000,000	12.000,000
49.318,598	Fond de rezervă	52.491,384	52.491,384
7.189,190	Fondul amort. imobil., mobil. și mașinilor de imprimerie	7.712,574	7.712,574
2.305.072,748	Bilete de bancă în circulațiune	3.405.848,026	3.410.641,112
9.609,347	Profit și pierdere	8.184,893	8.184,893
452,230	Dobânzi și beneficii diverse	2.282,588	2.459,976
197.121,576	Conturi curente și recepise la vedere	936.889,500	951.398,266
368.802,065	Conturi diverse	360.165,810	374.674,668
2.949.565,754		4.785.574,775	4.819.562,873 1)

Efecte și alte valori de restituit

1/14 Sept. 1918		13 Septembrie 1919	
2.049.798,490	205.045,158 Efecte și alte valori în păstrare	206.601,225	3.618.527,723
	1.600.000,000 Bon. de tez. aur în gaj pentru Impr. Stat.	3.100.000,000	3.620.513,367
	244.753,332 Efecte în gaj și în păstrare provizorie	313.912,142	125.767,833
	Conturi de ordine		3.744.295,556
2.049.798,490			3.746.281,200

Taxa: Secont 5%, Dobânda 6%.

1) Totalurile generale din această situațiune au fost reduse cu valoarea efectelor și a altor valori primite fie în garanție pentru diverse împrumuturi, fie în păstrare provizorie și cari au fost trecute separat.